

Escoltar i sentir

DAVID CASELLAS

Cada vegada és més terrible de sentir com parla bona part del jovent. Una pila d'incorreccions que fins fa poc no havia sentit mai de la vida comencen a ser tan normals que és gairebé impossible d'anar-hi en contra. D'un temps ençà, no trobo quasi cap alumne que em digui: «Ahir jo no hi era.» Gairebé tots diuen una cosa tan incomprendible com: «Ahir jo no estava.» I quan els responc dient: «Doncs si no estaves d'alguna cosa, l'hauràs d'acabar», són incapaçs d'entendre que ho estan dient malament i m'ho tornen a repetir incorrectament fil per randa.

Una altra incorrecció que ara s'està imposant és la confusió dels verbs *sentir* i *escoltar*. Jo no m'havia trobat mai amb tants alumnes que diguin «no s'escolta!» en comptes de «no se sent!». És una incorrecció que també fan en llengua castellana, confonent *oir* i *escuchar* (potser són els castellans els qui majoritàriament ens han encomanat la confusió d'aquests dos verbs).

El significat del verb *escoltar* implica que l'acció és feta voluntàriament, hom ho ha de voler fer. Si l'auditori no t'escolta és inútil de continuar parlant. En canvi, el verb *sentir* és una acció feta

d'una manera involuntària. Vegem com defineix aquests verbs el *Diccionari de la Llengua Catalana* (IEC, 2007):

escoltar. Fer atenció (a allò que hom diu), aplicar l'orella a oir (quelcom). *Escolta el que et dic. Se sent un soroll llunyà: escolta!*

sentir. 1 Percebre per mitjà dels sentits, comunament amb exclusió de la vista. 2 1 Oir. *Sentir cantar algú. Sentir xiular el vent. Sentir gent que enraona. Sentir el tren que passa. Anar a sentir un sermó.* 2 2 intr. **sentir-hi** Tenir el sentit de l'oïda. *No hi sento sinó d'una orel·la. No hi sent: és sord.*

oir. Percebre amb el sentit de l'oïda (un so).

Com veiem, quan parlem del sentit de l'oïda, en català tenim un verb específic, *oir*, que en la major part dels dialectes catalans (excepte el valencià) hem substituït pel verb *sentir*, que també té un ús més general. Per tant, en la major part de dialectes la parella de verbs contraposada són *escoltar* i *sentir*. Però quan usem aquest verb intransitivament cal afegir-hi el pronom *hi*. El verb *oir* es

manté a tot arreu només en l'expressió *oir missa*.

Hem d'evitar de confondre *escoltar* i *escortar*, que vol dir 'acompanyar algú per protegir-lo'. Així, com podeu comprendre, és molt diferent dir que «l'escortaven dos homes armats» o que «l'escoltaven dos homes armats», encara que ambdues frases puguin ser correctes en el context adequat.

Recordem algunes expressions formades amb *sentir* i *escoltar*, que no hem de perdre: *no sentir-se ni piu* (no sentir-se res), *sentir tocar campanes* o *sentir el vent i no saber de quin torrent* (tenir notícies vagues d'alguna cosa), *sentir ploure* (desentendre's, fer el distret), *sentir els quarts i les hores no* (sentir només allò que li convé), *no escoltar raons* (ser intransigent), *escoltar amb orelles de ruc* (no voler atendre), *escoltar amb totes les orelles* (escoltar atentament)...

Bé, tant de bo que vosaltres *hi sentiu* bé i sapigueu *escoltar* les paraules assenyades dels qui ens expliquen que l'única manera de tenir les eines per a lluitar contra l'empobriment i la subordinació del català és que el català esdevingui l'única llengua oficial del futur Estat català. ♦

Premi Ramon Aramon i Serra a la Lleialtat Lingüística

El VII Premi Ramon Aramon i Serra a la Lleialtat Lingüística serà concedit el divendres dia 8 de maig d'enguany.

El lliurament del guardó tindrà lloc en el Centre Moral i Cultural del Poble Nou —entitat centenària i sempre molt activa— a dos quarts de vuit del vespre.

Tots hi sou convidats.

Carrer de Pujades, 176 / 08005 Barcelona